

den bij de gisting der geesten een gevaarlijke rol kunnen spelen. Dat moet worden voorkomen door de beschikking over persen en papiervoorraden aanvankelijk in centraal geregelde banen te leiden.'

Men ziet: deze nota (waarin ook nog een aantal financieel-economische maatregelen werd opgesomd) ademde, wat de overgangstijd betreft, eigenlijk een niet minder autoritaire geest dan de stukken die Six had laten opstellen. Zij werd, in afwezigheid van Jan Schouten, door het Nationaal Comité goedgekeurd en een exemplaar, gedateerd 1 november '42, werd, vermoedelijk zowel via de Zwitserse als de Zweedse Weg, naar Londen gezonden.

Er kwam geen antwoord, er kwam geen schriftelijke machtiging.

Van Dijk, Menten en Ringers vergaderden opnieuw op 26 november. 'Er is geen opdracht van H.M.', noteerde Menten. Hij zou opnieuw overgaan tot 'contact met Zw(itserland) om te vragen om een machtiging'; van Dijk zag daar niet veel in: 'is bang dat V(isser) 't H(ooft) een eigen spel speelt.'¹ Het was alles bij elkaar een hoogst onbevredigende situatie: al bijna een jaar lang was men tezamen bezig een ordelijk overgangsbewind voor te bereiden – en nog altijd wist men niet met zekerheid of dat streven door de regering goedgekeurd werd, en bezat men ook geen enkel stuk waarop men zich beroepen kon indien anderen (Six of de secretaris-generaal van binnenlandse zaken, Frederiks) in het uur der bevrijding de macht aan zich zouden trekken. Pas in de loop van december ging Vorrink de zaak beduidend hoopvoller inzien. Om te beginnen bleek hem dat de gewezen onderdirecteur van de Fokkerfabrieken, J. E. van Tijen, die hij in de zomer van '42 voor het eerst ontmoet had, een zorgvuldig plan had uitgewerkt om vanuit de Zeeuwse wateren naar Engeland te ontsnappen. Van Tijen zou kopieën van de door Vorrink en door het Nationaal Comité opgestelde rapporten kunnen meenemen. Hij liet overigens omstreeks Kerstmis '42 het ontsnappingsplan per boot vallen omdat een van Vorrinks naaste medewerkers in de illegaliteit, de journalist L. J. van Looi, hem toen namens Vorrink berichten kon dat hij binnenkort per vliegtuig naar Engeland zou kunnen gaan. Vorrink en van Looi waren namelijk met een Engelse geheime agent in contact gekomen die een vliegtuig kon ontbieden. De man had een zender meegebracht en stond regelmatig met Engeland in contact. Van Tijen was van harte voorstander van het nieuwe plan. Het leek Vorrink toen wenselijk dat van Tijen vóór zijn vertrek persoonlijk met alle leden van het Nationaal Comité kwam overleggen, 'opdat hij', aldus Vorrink,

¹ E. E. Menten: Notitie, 26 nov. 1942 (Collectie-E. E. Menten).